

ŠIBENIK

PRIKAZ TREĆE GODINE RADA ORGULJAŠKE LJETNE ŠKOLE, ŠIBENIK

Ove godine *Orguljaška ljetna škola* u Šibeniku (15.-31. kolovoza 1996.) pobudila je živo zanimanje javnosti, stručnjaka i novinara. Potvrda je to dobre usmjerenosti, osmišljenog rada i zapaženih rezultata kroz prve dvije godine. Globalno i treću godinu rada karakterizira daljnji kvalitativni i kvantitativni rast.

Škola okuplja predavače i polaznike prvenstveno radi pouke u majstorskoj interpretaciji orguljaške glazbe različitih stilova i razdoblja. Uz to, zastupljeni su i širi interesi vezani uz najrazličitija glazbena zbivanja namijenjena sakralnim prostorima što je razlog okupljanja vrsnih orguljaša, organologa, voditelja crkvenih zborova i muzikologa.

Šibenik je s razlogom domaćin Orguljaške ljetne škole. Iznimno je bogat orguljama. Njih u gradu i bližem okruženju ima osamnaest od kojih su devetore povijesne. Sam grad posjeduje šest povijesnih instrumenata što je jedinstveno u Hrvatskoj, a u svijetu vjerojatno rijetkost. Grad je znao cijeniti prednost; zdušno je prihvatio ideju i vrlo uspješno podupire njenu realizaciju.

Od navedenog mnoštva orgulja, godine 1994. u dobrom svirnom stanju bile su samo one u Katedrali. Iste godine, škola započinje obnavljati i održavati orgulje u Šibeniku i okolici. Primjerice, ove godine radovi na održavanju i obnove tekli su (i još su u tijeku) kako slijedi:

a) redovito godišnje održavanje:

1. Nakićeve orgulje u crkvi sv. Frane u Šibeniku.
2. Hefererove orgulje u crkvi sv. Frane u Šibeniku.
3. Dazzijeve orgulje u crkvi Gospe od milosti na Visovcu.
4. Jenkove orgulje u Katedrali.

b) *Obnova (revitalizacija):*

5. Orgulje braće Jacobbi (povijesne) u Šibenskoj Novoj crkvi – I. faza.
6. Majdakove orgulje u crkvi Marijina Uznesenja na Zlarinu – II. faza.
7. Jenkove orgulje u crkvi sv. Jurja u Primoštenu – I. faza.
8. Jenkove orgulje u crkvi Gospe van grada u Šibeniku – II. faza.

Novčana sredstva najvećim dijelom (cca 50%) osigurava Grad Šibenik, a slijede ga: Ministarstvo prosvjete i športa, Županija Šibenska, Ministarstvo kulture, Biskupski ordinarijat Šibenik i Državna uprava za zaštitu kulturne i prirodne baštine. Osim navedenih institucija i građani Šibenika svojim ukupnim donacijama znatno doprinose radu ove škole.

Orguljašku ljetnu školu organizira *Glazbena škola Ivana Lukačića* Šibenik. Pokrovitelj je *Ministarstvo prosvjete i športa*.

SEMINARI

Ove godine rad se odvijao u četiri seminara:

I.

Rana glazba (renesansa i barok)

Predavač: profesor Mario **Penzar**

Literatura:

- G. Frescobaldi: *Toccata, Canzona, Quattro corrente*
- Anonymus: *Niederlandische Liedgen*
- Anonymus: *Erstanden ist der Heilig Christ*
- J. C. Daquin: *IX Noel*

- D. Zipoli: *Partita in C*
- J. P. Sweelinck: *Fantasia (Echo) Unter der Linden Grune*
- D. Buxtehude: *Preludij i fuga g-mol, Fuga C-dur; Passacaglia*
- J. S. Bach: *Fantasia in G*
- J. S. Bach: *Schubler-Chorale: a) Bleib bei uns, Herr Jesu Christ, b) Kommst du nun, Jesu, vom Himmel herunter, c) Meine Seele erhebt den Herren, d) Wachet auf, ruft uns die Stimme, e) Wer nur den lieben gott lasst walten, f) Wo soll ich fliehen hin*

I/A

Podseminar – Novootkriveni glazbeni rukopisi

Rukopisne skladbe iz arhiva franjevačkog samostana u Cresu za izvedbu su priredili polaznici pod stručnim vodstvom doc. Emina **Armana**.

Popis skladbi:

- L. Agostini: *Andante u A-duru*.
- Skladbe kojima se ne znaju autori:
Grave u G-duru
Sonata u C-duru
Sonata u F-duru
Allegro u G-duru
Sonata u F-duru (II)
Allegro u C-duru
Pastorale u G-duru
Allegro u F-duru
Largo u c-molu
Allegro moderato per Organo di Risposta u G-duru

II.

Orguljska glazba hrvatskih skladatelja

Predavač: akademik Anđelko Klobučar

Asistent: profesorica Natalija **Imbrišak**

Literatura:

Program A:

- F. Dugan: *Toccata*
- F. Lučić: *Elegija*
- K. Odak: *Preludij i fuga*
- M. Leščan: *Intrada i koral*
- N. Njirić: *Koralna predigra*
- M. Ruždjak: *Centone*

Program B

- F. Dugan: *Kromatska fuga*
- A. Vidaković: *Fantazija i fuga*
- K. Odak: *Passacaglia*
- B. Papandopulo: *Toccata (kromatska)*
- F. Parač: *Pastorale*
- Ž. Brkanović: *Antipendij*
- A. Klobučar: *Druga sonata*
- A. Klobučar: *Collage*

III.

Gregorijansko pjevanje (od gregorijanike do višeglasja)

Predavač: prof. Katarina **Livljanić**

Literatura:

- Franjo Divnić: *Kantual Franjevačkog samostana u Zadru (XVII. stoljeće)*

U ostvarenju programa sudjelovala je šibenska pjevačka družina (klapa) "Poseidon".

Priprema za predavanje akademika Lovre Županovića

IV.

Orgulje u liturgiji

Predavači: maestra s. Mirta **Škopljanac-Maćina** i mr. o. Izak **Šprajla**

Literatura:

Program A

– F. Dugan: *Mali preludiji* (C-dur, G-dur i B-dur)

Program B:

– A. Klobučar: Obrada tri korala iz zbornika *Cithara octochorda*

Marijo, o nado ljudi

Zdravo Djevo čista, milosti svih puna

Zdravo Djevo čista, izvor milosti

U ostvarenju programa sudjelovao je mješoviti pjevački zbor župe Gospe van grada – Šibenik pod ravnanjem s. Lidije **Grgat**.

Svi notni materijali su umnoženi i tijekom proljeća odaslani zainteresiranim polaznicima radi uvježbavanja. Rad seminara je organiziran u slijedećim prostorima:

I. seminar u crkvi sv. Frane u kojoj su čuvene Nakićeve orgulje iz 1762. godine i orgulje firme Heferer iz 1967.

II. seminar u Katedrali u kojoj su Jenkove orgulje iz 1965. godine.

III. i IV. seminar u crkvi Gospe van grada u kojoj su Jenkove orgulje iz 1958. godine.

Osim navedenih prostora sudionici su koristili i crkvu sv. Križa (povijesne orgulje iz XVIII. st.) i Novu crkvu (povijesne orgulje braće Jacobbi, godina 1859.).

POLAZNICI:

- Borna Barišić, crkvena orguljašica – Split
- s. Nikolina Bilić, Institut za crkvenu glazbu – Zagreb
- Mladen Cvijanović, crkveni orguljaš – Bakar
- Krešimir Has, Muzička akademija – Zagreb
- Emanuela Kocijan, Glazbena škola – Varaždin
- Eva Košir, Muzička akademija – Zagreb
- Katja Krolo, Muzička akademija – Graz
- Josipa Martinović, Glazbena škola – Šibenik
- Pavao Mašić, Glazbena škola – Šibenik
- Ivo Nižić, profesor glazbe – Zadar
- Bosiljka Pavlović, Glazbena škola – Varaždin

- Maja Petrović, Glazbena škola – Varaždin
- Kristina Putarek, Glazbena škola – Varaždin
- Helenka Roudnický, profesorica glasovira – Zagreb
- Sanja Spahija, Muzička akademija – Graz
- Hrvoje Špicer, Muzička akademija – Zagreb
- Božica Tudan, Glazbena škola – Varaždin

Manji broj polaznika bio je smješten u vlastitom aranžmanu. Većina ih je prihvatila organizirani smještaj i prehranu po vrlo prihvatljivoj cijeni. Njima je Orguljaška ljetna škola pomogla s 25% u ukupnim troškovima.

TIJEK NASTAVE

- Raspored seminara bio je prilagođen polaznicima kako bi, ako žele, mogli pratiti rad više seminara. Prvih devet dana posvećeno je intenzivnoj pripremi programa. Svakodnevno vrijeme je bilo ispunjeno radom seminara i vježbanjem.

Od 25. – 30. kolovoza održavani su koncerti svih sudionika škole. Tih dana, u prijepodnevnim satima organizirana su teoretska predavanja predavača i gostiju za sve polaznike. Teme teoretskih predavanja:

1. Akademik Lovro **Županović**: Transkripcija (i izrada bassa continua) osam sonata Tomasa Cecchinia iz op. 23, god. 1628.
2. Dr. Miljenko **Grgić**: Orgulje, orguljari i orguljaši u Dalmaciji – povijesni prikaz (XIV. - XIX. stoljeće)
3. Doc. Emin **Armano**: 1. Arhivi u Hrvatskoj – rad na rukopisima
2. Prvi hrvatski graditelji orgulja
4. Prof. Katarina **Livljanić**: Gregorijanski koral (povijesni prikaz) i načini bilježenja s osvrtom na rukopise u samostanu Franjevac konventualaca u Šibeniku
5. Božidar **Grga**: 1. Kratki prikaz orgulja na području Šibenika
2. Značenje zaparanih oznaka na sviralama

povijesnih orgulja

6. Maestra s. Mirta **Škopljanac-Maćina**: Uloga orgulja i orguljaša u liturgijskim slavljinama
7. Dr. Nikola **Buble**: Kakvu glazbenu kulturu promicati u crkvama Dalmacije

KONCERTI

25. kolovoza, u crkvi sv. Jurja u Primoštenu polaznici su održali prvi koncert. Djela iz seminara renesanse i baroka izvodili su: Maja Petrović, Eva Košir, Emanuela Kocijan, Hrvoje Špicer, Katja Krolo, Sanja Spahija, Borna Barišić i Božica Tudan.

26. kolovoza, u crkvi sv. Frane u Šibeniku predavači su održali koncert.

a) Na Nakićevim orguljama iz 1762.

F. Couperin: *Chacone, Branle du Basque, Fantasie* – izveo A. Klobučar

J. P. Sweelinck: *Fantasie* – izveo Mario Penzar

Anonymus (arhiv s.s. Benediktinki iz Cresa):
Allegro, Largo sostenuto, Allegro
– izvela Natalija Imbrišak

Anonymus (arhiv ž.c. u Omišu): *Concerto flauto traverso*
– izveo Emin Armano

b) Na orguljama firme Heferer iz 1962.

C. Widor: *Toccata*

– izvela s. Mirta Škopljanac-Maćina
O. Messiaen: *Jesus accepte la spuffrance*
(iz ciklusa *La Nativité du Seigneur*)
– izvela Natalija Imbrišak

- F. Peeters: *Toccata, Fugue et Hymne sur "Ave maris Stella"*
- izveo Mario Penzar
- A. Klobučar: *Improvizacija na zadanu temu (Puče moj, iz Šibenika, zapis V. Berse iz 1906. g.)*
27. kolovoza, polaznici su u crkvi sv. Frane priredili drugi koncert. Djela iz seminara renesanse i baroka izvodili su: Kristina Putarek, Pavao Mašić, Borna Barišić, Katja Krolo, Sanja Spahija i Eva Košir. Djela iz seminara hrvatskih skladatelja izvodili su: Pavao Mašić, Katja Krolo, s. Nikolina Bilić i Sanja Spahija.
28. kolovoza, u popodnevnom satima polaznici i gosti Orguljaške ljetne škole održali su koncert u crkvi Uznesenja Marijina u Zlarinu. Djela iz seminara renesanse i baroka izvodili su: Kristina Putarek, Bosiljka Pavlović i Pavao Mašić. U Zlarinu je probno izvedena *Misa za dva glasa* T. Cecchinija op. 23. upotpunjeno sonatama istog autora, također iz opusa 23. Sudjelovali su: Sanja Madunić (sopran), Renata Pokupić (sopran), Zlatka Kundid (violina), Augustin Mršić (viola da gamba) i Mario Penzar (basso continuo, orgulje).
28. kolovoza, u večernjim satima održan je u crkvi Gospe van grada u Šibeniku koncert liturgijske glazbe sa slijedećim programom:
- J. Bajamonti: *Sonate C-dur, B-dur i F-dur*, izvela je maestra s. Mirta Škopljanac-Mačina
- F. Dugan: *Preludij C-dur* izvela je Josipa Martinović
- F. Dugan: *Preludij a-mol*, izveo je Mladen Cvijanović
- F. Dugan: *Toccata g-mol*, izvela je s. Nikolina Bilić
- A. Klobučar: obrada tri korala iz *Chitarae octochordae* u izvedbi župnog pjevačkog zbora Gospe van grada pod ravnanjem s. Nikoline Bilić, a uz orguljsku pratnju Pavla Mašića.
29. kolovoza, u Katedrali je održan koncert koji su pripremili prof. Mario Penzar (I. seminar) i prof. Katarina Livljanić (III. seminar), a prema transkripcijama dr. Ennija Stipčevića i akademika dr. Lovre Županovića. Taj zajednički projekt je otvorio nove mogućnosti u budućem radu škole jer polaznicima omogućuje uvid i sudjelovanje u svim fazama od pripreme do realizacije: rukopis (tabulatura), transkripcija, izrada bassa continua u interpretaciji. Program prikazujem u cijelosti:
1. T. Cecchini: *Sonata prima*, op. 23 (violina, viola da gamba, orgulje)
 2. *Hvarska tabulatura* (XVI. st.): *Kyrie I, Kyrie II, Christe, Kyrie III i Kyrie IV*
 3. T. Cecchini: *Kyrie iz Messa prima a due voci* iz op. 23., godina 1628. (dva soprana, viola da gamba i orgulje)
 4. T. Cecchini: *Gloria* (iz navedene Mise)
 5. Gradual F. Divnića, franjevački samostan - Zadar: *Benedictus es, Domine Deus* (pjevačka družina)
 6. T. Cecchini: *Sonata seconda* (iz navedenog opusa)
 7. T. Cecchini: *Credo* (iz navedene Mise)
 8. T. Cecchini: *Sonata sexta* (iz navedenog opusa)
 9. Gradual F. Divnića, franjevački samostan - Zadar: *Tantum ergo sacramentum* (iz istog Graduala F. Divnića)
 10. T. Cecchini: *Santus/Benedictus* (iz navedene Mise)
 11. T. Cecchini: *Agnus Dei* (iz navedene Mise)
 12. T. Cecchini: *Sonata settima* (iz navedenog opusa)
 13. Glagoljaški napjev iz Skradina: *Puče moj* (pjevačka družina)

Program su izveli:

Sanja Madunić (sopran), Renata Pokupić (sopran), Zlatka Kundid (violina), Augustin Mršić (viola da gamba), Mario Penzar (orgulje) i šibenska pjevačka družina (klapa) "Poseidon" (članovi: Davor Pažanin – I. tenor, Dragan Drezga – II. tenor, Miroslav Šupe – bariton, Marinko Rimac – bas i Željko Begura – bas).

30. kolovoza, održan je završni koncert u franjevačkoj crkvi gospe od Milosti na otoku Visovcu. U prvom dijelu koncerta integralno su prezentirane skladbe podseminara (I/A) renesanse i baroka (arhiv Franjevačkog samostana u Cresu). Program su izvodili: Katja Krolo, Kristina Putarek, Pavao Mašić, Borna Barišić, Emanuela Kocijan, Sanja Spahija, Maja Petrović, Božica Tudan, Eva Košir, Bosiljka Pavlović i Hrvoje Špicer. U drugom dijelu koncerta izvedena je *Misa za dva glasa* T. Cecchinija jednako kao u Katedrali prethodne večeri.

OKRUGLI STOL

31. kolovoza okupili su se predavači, suradnici, polaznici i predstavnici pripremnog odbora. Bili su nazočni: prof. Emin Armano, dr. Miljenko Grgić, prof. Natalija Imbrišak, akademik prof. Anđelko Klobučar, prof. Katarina Livljanić, prof. Mario Penzar, maestra s. Mirta Škopljanac-Mačina, mr. o. Izak Špralja, dr. Lovro Županović, s. Lidija Grgat, Pavao Mašić, Sanja Spahija, Hrvoje Špicer, prof. Božidar Baus, prof. Rudolf Vučić i Božidar Grga. Raspravljalo se o sadržajima i ustrojstvu Orguljaške ljetne škole. Ovdje izdvajam neke interesantne prijedloge:

– Internacionalizacija škole – uključivanje određenog broja polaznika iz inozemstva.

– Tijekom godine upriличiti u Šibeniku natjecanje orguljaša Hrvatske.

– Poticati sustavnije istraživanje naših glazbenih arhiva (crkve i samostani).

– Polaznike seminara rane glazbe svestrano osposobljavati kako bi se po sposobnostima približili nekadašnjim kantorima.

– U Šibeniku ustanoviti restauratorsku radionicu za povijesne orgulje koja bi tijekom trajanja škole zainteresiranim polaznicima pružala uvid u osnovna znanja o obnovi orgulja.

– Ova škola bi mogla tiskati (publicirati) znatne materijale koji su nastali kao rezultat rada pojedinih seminara.

– Kada i kako u rad škole uključiti naše skladatelje?

Ovo nisu jedini prijedlozi. Izdvojio sam ih, jer ilustriraju raspoloženje sudionika, želju za daljnjim rastom ove škole, za širim i kvalitetnijim sadržajima. Na nama je da se to i ostvari.

Za pripremi odbor
Božidar GRGA

*Rukopisi za broj 1/1997. g. primaju se u
Uredništvu do 31. siječnja 1997.*